

**STRATEGIA WSPÓŁPRACY
Z PARTNERAMI W RAMACH PROGRAMU
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA
NOWOCZESNEJ GOSPODARKI 2021-2027**

Spis treści

WPROWADZENIE	3
1. Geneza przygotowania Strategii	3
2. Akty prawne wyznaczające kształt Strategii	4
3. Konsultacje Strategii	4
4. Partnerzy w FENG	6
ZASADA PARTNERSTWA NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH REALIZACJI FENG	6
1. Dotychczasowe zaangażowanie partnerów w programowanie FENG	6
2. Zaangażowanie partnerów we wdrażanie oraz monitorowanie FENG	8
a) prekomitet monitorujący	8
b) komitet monitorujący	8
i. regulamin komitetu monitorującego	12
ii. udział partnerów w działaniach komitetu monitorującego	13
c) budowanie potencjału partnerów w Komitecie Monitorującym	15
i. finansowanie udziału partnerów w pracach komitetu monitorującego	15
ii. dofinansowanie partnerów w zakresie świadczenia wsparcia dla swoich członków	16
iii. inne finansowanie działalności partnerów	16
d) inne działania na rzecz partnerów w ramach komitetu monitorującego	17
e) grupy robocze przy Komitecie Monitorującym	17
3. Zaangażowanie partnerów w proces ewaluacji FENG	18
4. Monitoring i ocena realizacji zasady partnerstwa	19
WYKAZ SKRÓTÓW	19
KLUCZOWE DOKUMENTY	20

WPROWADZENIE

Strategia współpracy z partnerami w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (dalej również: Strategia, dokument) została przygotowana przez Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, który pełni funkcję Instytucji Zarządzającej programem FENG (dalej: IZ) w ministerstwie obsługującym ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego¹.

Celem dokumentu jest usystematyzowanie działań podejmowanych wspólnie z partnerami (w tym partnerami spoza administracji) w zakresie przygotowania projektu programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (dalej również: FENG, program), do momentu oficjalnego przedłożenia go do KE oraz nakreślenie zasad współpracy na dalszych etapach realizacji programu, tj. podczas jego wdrażania, monitorowania oraz podsumowania, wyciągania wniosków i ewaluacji. Dokument wpisuje się w założenia wskazane w Europejskim kodeksie postępowania w zakresie partnerstwa.

1. Geneza przygotowania Strategii

Przeprowadzona na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej „Ewaluacja realizacji zasady partnerstwa w ramach perspektywy 2014-2020” pokazała wymierne korzyści płynące ze współpracy z partnerami.

Współpraca ta przyczyniła się m.in. do zwiększenia efektywności wydatkowania środków dzięki uwagom zgłaszanym przez partnerów na etapie programowania. Konsultacjom podlegały m.in. diagnozy, kierunki wsparcia, katalog beneficjentów. Wyniki badania pokazują, że udział partnerów w pracach nad programami przyczynił się do zwiększenia ich znajomości zasad funkcjonowania programów, możliwości i zakresu pozyskiwania środków, co umożliwiło im zaplanowanie strategii działania reprezentowanych środowisk, np. w odniesieniu do finansowania działań z różnych źródeł, jak i nawiązywanie partnerstw międzysektorowych. Współpraca z partnerami na etapie programowania przyczyniła się także do większej promocji programów, np. podczas działań prasowych, konferencji regionalnych, powiatowych, czy też spotkań branżowych.

Na dalszym etapie wdrażania interwencji funduszkowych współpraca z partnerami (w tym partnerami spoza administracji) przyczyniła się również do zwiększenia transparentności działań administracji publicznej dzięki przyjmowaniu na posiedzeniach KM sprawozdań z realizacji programu oraz prezentowaniu wyników

¹ Działem administracji rządowej – rozwój regionalny kieruje Minister Funduszy i Polityki Regionalnej, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej (Dz. U. poz. 1948).

badania ewaluacyjnych. Ewaluacja wykazała, że członkostwo w KM pozytywnie oddziaływało na zwiększenie wiedzy organizacji/ instytucji reprezentowanych przez partnerów na temat możliwości korzystania ze środków unijnych. Uczestnictwo w KM pozwoliło na nawiązanie nowych kontaktów, które przyczyniły się do rozpoczęcia współpracy poza programem oraz na wzrost prestiżu danej instytucji/ organizacji².

Oprócz zaleceń przedstawionych w badaniu „Ewaluacja realizacji zasady partnerstwa w ramach perspektywy 2014-2020” przy przygotowaniu dokumentu wykorzystano z doświadczeń IZ zdobytych przy realizacji perspektywy unijnej na lata 2014-2020.

2. Akty prawne wyznaczające kształt Strategii

W perspektywie finansowej na lata 2021-2027 IZ będzie kontynuować dotychczasowe formy współpracy i dalej je rozwijać na poszczególnych etapach realizacji FENG, tj. na etapie programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji programu.

Przy realizacji zasady partnerstwa w perspektywie 2021-2027 IZ bazuje na następujących dokumentach:

- ✓ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. (dalej również: rozporządzenie ogólne);
- ✓ rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycji (dalej również: Europejski kodeks partnerstwa);
- ✓ ustawa wdrożeniowa na lata 2021-2027;
- ✓ Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce;
- ✓ Wytyczne dotyczące komitetów monitorujących na lata 2021-2027;
- ✓ Wytyczne dotyczące realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027.

3. Konsultacje Strategii

Dokument konsultowano z partnerami wchodzącymi w skład podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa (gremium powstałe przy Komitecie ds. UP na lata 2014-2020, w którym zasiadają przedstawiciele rządu, samorządu, partnerów społecznych

² Ewaluacja realizacji zasady partnerstwa, Warszawa 2021 r., str. 93-102.

i gospodarczych oraz przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego)³ od 29 grudnia 2021 r. do 18 stycznia 2022 r. Został także zaprezentowany podczas posiedzenia podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa w dniu 27 stycznia 2022 r. Część uwag zgłoszona przez członków/zastępców podkomitetu została uwzględniona.

Od 15 lutego do 1 marca 2022 r. trwały konsultacje dokumentu z członkami KM POIR 2014-2020.

Dokument zostanie poddany aktualizacji po zakończeniu negocjacji i wydaniu decyzji przyjmującej UP oraz po wydaniu Wytycznych dotyczących komitetów monitorujących, realizacji zasady partnerstwa.

Dokument będzie podlegał przeglądowi po każdorazowej zmianie UP i programu FENG, a także corocznemu przeglądowi oraz konsultacjom z partnerami wchodzącymi w skład podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa (także jego następcy w perspektywie 2021-2027) i KM FENG. W przypadku zaistnienia potrzeby, zakres dokumentu będzie odpowiednio modyfikowany.

4. Zasada partnerstwa

Zasada partnerstwa jest to ścisła współpraca między instytucjami publicznymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w trakcie całego cyklu programowania obejmującego przygotowanie, wdrożenie, monitorowanie i ocenę⁴.

Motyw 14 preambuły do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., tzw. rozporządzenie ogólne, podkreśla kluczową rolę zasady partnerstwa we wdrażaniu funduszy unijnych, wagę podejścia opartego na wielopoziomowym zarządzaniu oraz obowiązek zapewnienia udziału

³ Podkomitet ds. rozwoju partnerstwa powołano Zarządzeniem nr 4 Przewodniczącego Komitetu ds. Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020 w sprawie powołania Podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa. Zarządzenie zostało podpisane 26 sierpnia 2020 roku i tego dnia weszło w życie.

Do zadań Podkomitetu należało m.in. monitorowanie realizacji zasady partnerstwa w ramach wdrażania UP i programów służących realizacji UP, przygotowywanie rekomendacji w zakresie usprawniania istniejących mechanizmów stosowania zasady partnerstwa oraz prowadzenia konsultacji społecznych, organizowanie spotkań i warsztatów poświęconych zagadnieniom promowania zasady partnerstwa oraz obywatelskich postaw w ramach realizacji UP, wypracowanie propozycji działań podnoszących efektywność realizacji programów służących realizacji UP oraz propozycji kompleksowego systemu monitorowania i oceny efektywności interwencji dla tych obszarów.

⁴ Definicja za: Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) NR 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

wszystkich grup partnerów. Odwołuje się też do stosowania zapisów kodeksu partnerstwa. W art. 8 rozporządzenia ogólnego, czytamy, że:

„partnerstwo (...) działa zgodnie z zasadą wielopoziomowego zarządzania i podejściem oddolnym. Państwo członkowskie angażuje partnerów (...) w cały proces przygotowywania, wdrażania i ewaluacji programów, w tym poprzez udział w komitetach monitorujących (...). W tym kontekście państwa członkowskie przeznaczają, w stosownych przypadkach, odpowiedni odsetek zasobów z Funduszy na budowanie zdolności administracyjnych partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego (...). Organizacja i wdrażanie partnerstwa przebiegają zgodnie z Europejskim kodeksem postępowania w sprawie partnerstwa ustanowionym rozporządzeniem delegowanym (UE) nr 240/2014 (...)”.

4. Partnerzy w FENG

Zgodnie z art. 8 ust.1 rozporządzenia ogólnego, partnerami są:

- a) władze regionalne, lokalne i miejskie oraz inne instytucje publiczne;
- b) partnerzy gospodarczy i społeczni;
- c) właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, takie jak partnerzy działający na rzecz środowiska, organizacje pozarządowe, oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci i niedyskryminacji;
- d) w stosownych przypadkach, organizacje badawcze i uniwersytety.

Katalog partnerów został szczegółowo opisany w podrozdziale 5.1 „Kategorie partnerów” Wytucznych dotyczących realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027.

ZASADA PARTNERSTWA NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH REALIZACJI FENG

1. Zaangażowanie partnerów w programowanie FENG

Na etapie programowania FENG, tj. diagnozy potrzeb oraz przygotowania programu, została powołana Grupa robocza ds. programowania interwencji w ramach celu polityki 1. „Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” (dalej również: Grupa robocza ds. CP1). Grupa robocza ds. CP1 została powołana na podstawie Zarządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 26 kwietnia 2019 r. w sprawie powołania grup roboczych wspierających prace nad przygotowaniem programów operacyjnych na lata

2021-2027. Grupa była odpowiedzialna za wypracowanie zakresu wsparcia, służącego przygotowaniu programów finansowanych w ramach polityki spójności na lata 2021-2027 oraz koordynacji interwencji pomiędzy nimi. Członkami Grupy roboczej ds. CP1 byli m.in. następujący partnerzy: władze regionalne, lokalne i miejskie oraz inne instytucje publiczne⁵, partnerzy gospodarczy⁶, partnerzy społeczni⁷ oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie⁸.

Pierwsze spotkanie Grupy roboczej ds. CP1 odbyło się 10 czerwca 2019 r. Do końca 2021 r. odbyło się łącznie 5 spotkań tej Grupy. W celu omówienia najistotniejszych kwestii związanych z zakresem wsparcia oferowanym w FENG 16 marca 2021 r. odbyło się spotkanie Grupy roboczej ds. CP1 oraz Rady Dialogu Społecznego, zaś 19 kwietnia 2021 r. odbyło się spotkanie z Radą Działalności Pożytku Publicznego. Na plenarnym posiedzeniu RDPP 20 kwietnia 2021 r., Rada przyjęła uchwałę w sprawie FENG⁹ i warunkowo¹⁰ zaopiniowała pozytywnie program.

Projekt programu został również poddany konsultacjom społecznym trwającym od 10 marca do 14 kwietnia 2021 r. Uwagi do FENG w ramach konsultacji zgłosiło ponad 100 podmiotów, w tym: firmy MSP oraz duże, uczelnie, instytuty, instytucje otoczenia biznesu, firmy konsultingowe, izby gospodarcze, związki pracodawców, przedstawiciele administracji samorządowej i rządowej oraz osoby prywatne.

Wysłuchanie publiczne w sprawie projektu programu FENG odbyło się 21 kwietnia 2021 r. Pomysłodawcą i patronem tego przedsięwzięcia był podkomitet ds. rozwoju

⁵ Związek Powiatów Polskich, Unia Metropolii Polskich, Rada Główna Instytutów Badawczych, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Główny Urząd Miar, PFR Ventures, Polska Grupa Zbrojeniowa, Sieć Badawcza Łukasiewicz.

⁶ Krajowa Izba Gospodarcza, Białostocki Park Naukowo-Technologiczny, Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii, Porozumienie Akademickich Centrów Transferów Technologii, Związek Banków Polskich.

⁷ Konfederacja Lewiatan, Business Centre Club, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Związek Rzemiosła Polskiego, Forum Związków Zawodowych, Komisja Krajowa NSZZ Solidarność, Związek Pracodawców i Przedsiębiorców, Związek Pracodawców Kłustry Polskie.

⁸ Rada Działalności Pożytku Publicznego, Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT, Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, Fundacja Poszanowania Energii, Fundacja na rzecz Nauki Polskiej.

⁹ Uchwała nr 178 Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 20 kwietnia 2021 r. w sprawie Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027.

¹⁰ Rada Działalności Pożytku Publicznego wskazała w uchwale nr 178 na potrzebę uwzględnienia uwag przedłożonych przez Radę w finalnym brzmieniu programu FENG.

partnerstwa. W trakcie wysłuchania głos zabierali przedstawiciele m.in. partnerów społecznych i gospodarczych¹¹ oraz podmiotów społeczeństwa obywatelskiego¹².

Wysłuchanie odwrócone miało miejsce 5 listopada 2021 r. Podczas wysłuchania głos zabierali przedstawiciele podmiotów społeczeństwa obywatelskiego¹³.

2. Zaangażowanie partnerów we wdrażanie oraz monitorowanie FENG

a) prekomitet monitorujący

Na bazie składu instytucjonalnego KM POIR powołano Prekomitet monitorujący FENG (dalej również PreKM FENG), jako organ pomocniczy ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. PreKM powołano Zarządzeniem Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 maja 2022 r. w sprawie powołania Prekomitetu monitorującego program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027. PreKM ma charakter tymczasowy i będzie funkcjonował do momentu powołania KM FENG.

Zgodnie z par. 3 ust. 1. ww. Zarządzenia PreKM wspiera IZ FENG w przygotowaniu procesu realizacji FENG przed wydaniem decyzji o jego zatwierdzeniu, m.in. monitoruje proces ustanawiania systemu zarządzania i wdrażania FENG oraz jego uruchomienie, opiniuje metodykę i kryteria stosowane przy wyborze projektów, rozpatruje kwestie, które mogą mieć wpływ na wykonanie programu i środki podjęte w celu zaradzenia tym kwestiom, opiniuje instrumenty finansowe i projekty przewidziane do realizacji w trybie niekonkurencyjnym, a także opiniuje projekt regulaminu KM FENG.

Należy podkreślić, że decyzje dotyczące FENG podejmowane w formie uchwał przez PreKM będą musiały być ponownie usankcjonowane uchwałą przez KM FENG.

b) komitet monitorujący

W procesie wdrażania oraz monitorowania, tj. realizacji programu i oceny, czy przebiega ona zgodnie z założeniami, istotną rolę odgrywa KM. Zgodnie z art. 38

¹¹ Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Konfederacja Lewiatan, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, Związek Pracodawców Kłasy Polskie, Związek Pracodawców Forum Okrętowe.

¹² Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Budownictwa Naturalnego, Federacja Inicjatyw Oświatowych/Polska YWCA - Związek Dziewcząt i Kobiet Chrześcijańskich, Fundacja ADRA Polska, Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami/Fronia, Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, Ruch "Więcej niż Energia", Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej.

¹³ Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć.

rozporządzenia ogólnego IZ FENG powoła KM FENG w terminie trzech miesięcy od dnia powiadomienia o decyzji zatwierdzającej program.

Art. 39 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zobowiązuje państwo członkowskie do zapewniania przy określaniu składu KM zrównoważonej reprezentacji odpowiednich instytucji państwa członkowskiego, IP oraz przedstawicieli partnerów, o których mówi art. 8 rozporządzenia ogólnego, co powinno być realizowane z zachowaniem zasady przejrzystości. Wymogi w zakresie sposobu powoływania, składu i zadań KM są określone w art. 15-19 ustawy wdrożeniowej.

IZ FENG określając skład KM weźmie pod uwagę art. 4 rozporządzenia w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa, który dostarcza szczegółowych informacji na temat określenia rodzaju właściwych partnerów na potrzeby programów. Czytamy tam, że:

„(...) W odniesieniu do każdego programu państwa członkowskie określają właściwych partnerów spośród co najmniej następujących podmiotów:

(a) właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych, w tym:

(i) władz regionalnych, krajowych przedstawicieli władz lokalnych oraz władz lokalnych reprezentujących największe miasta i obszary miejskie, których kompetencje wiążą się z planowanym wykorzystaniem EFSI, z których dofinansowany jest dany program;

(ii) krajowych lub regionalnych przedstawicieli instytucji szkolnictwa wyższego, usługodawców w zakresie usług kształcenia i szkolenia i w zakresie usług doradczych oraz ośrodków badawczych w świetle planowanego wykorzystania EFSI, z których dofinansowany jest dany program;

(iii) innych instytucji publicznych odpowiedzialnych za stosowanie zasad horyzontalnych (...) oraz w szczególności podmiotów ds. promowania równego traktowania (...);

(iv) innych podmiotów zorganizowanych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym oraz organów reprezentujących obszary, w których realizowane są zintegrowane inwestycje terytorialne i lokalne strategie rozwoju finansowane w ramach danego programu;

(b) partnerów społeczno-ekonomicznych, w tym:

(i) uznanych na poziomie krajowym lub regionalnym organizacji partnerów społecznych, w szczególności ogólnych organizacji międzybranżowych i organizacji sektorowych, jeżeli przedmiotowe sektory mają związek z planowanym wykorzystaniem EFSI, z których dofinansowany jest dany program;

(ii) krajowych lub regionalnych izb handlowych i stowarzyszeń przedsiębiorców reprezentujących ogólny interes sektorów i branż w celu zapewnienia zrównoważonej reprezentacji dużych, średnich, małych oraz mikroprzedsiębiorstw, wraz z przedstawicielami gospodarki społecznej;

(iii) innych podobnych podmiotów zorganizowanych na szczeblu krajowym lub regionalnym;

(c) podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, takich jak partnerzy działający na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe, a także podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, równouprawnienia płci oraz niedyskryminacji, w tym:

(i) podmiotów działających w obszarach związanych z planowanym wykorzystaniem EFSI, z których dofinansowany jest dany program, oraz ze stosowaniem zasad horyzontalnych (...), w oparciu o ich reprezentatywność, a także uwzględniając zasięg geograficzny i tematyczny, zdolności w zakresie zarządzania, wiedzę specjalistyczną i podejścia innowacyjne;

(ii) podmiotów reprezentujących lokalne grupy działania, o których mowa w art. 34 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013¹⁴;

(iii) innych organizacji lub grup, na które w znaczący sposób wpływa lub może wpływać wdrażanie EFSI, w szczególności grup uznawanych za zagrożone dyskryminacją i wykluczeniem społecznym (...).”

Do składu KM zostaną zaproszeni partnerzy wymienieni w art. 17 ustawy wdrożeniowej na lata 2021-2027:

„(...) Instytucja zarządzająca zaprasza do składu komitetu monitorującego:

1) ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego tworzące stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej;

2) organizacje związkowe i organizacje pracodawców, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego;

¹⁴ Należy zwrócić uwagę, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. określa przepisy dla perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Przepisy dla perspektywy finansowej na lata 2021-2027 są określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

3) organizacje pozarządowe, w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wyłonione w postępowaniu prowadzonym przez:

a) Radę Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w odniesieniu do komitetu monitorującego krajowy program (...),

3. Instytucja zarządzająca może zaprosić do składu komitetu monitorującego inne podmioty, w tym podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) Nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (...).”

Oprócz ww. zapisów przy doborze partnerów do składu KM IZ FENG uwzględni:

- skład Grupy roboczej ds. CP1 oraz skład PreKM,
- instytucje posiadające doświadczenia z pracy KM POIR,
- przepisy Wytycznych dotyczących komitetów monitorujących na lata 2021-2027,
- przepisy Wytycznych dotyczących realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027.

Opracowując skład KM, IZ FENG będzie miała także na względzie zakładane cele FENG, czyli:

- zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii,
- wzrost konkurencyjności MSP,
- rozwinięcie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości,
- transformację gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii.

W przypadku organizacji pozarządowych wybieranych w postępowaniu prowadzonym przez RDPP, zgodnie z zapisem w UP, muszą to być organizacje niezależne od administracji publicznej (w tym od władz i ich organów doradczych) oraz od partii politycznych i sektora biznesu.

Ze względu na to, że ustawa wdrożeniowa umożliwia IZ FENG zaproszenie do składu KM innych podmiotów niż tylko te wskazane w ustawie, IZ FENG zamierza skorzystać z tej możliwości.

IZ FENG będzie dążyła do tego, aby liczba członków KM nie przekroczyła 60, aby z jednej strony zagwarantować możliwie szeroką reprezentację organizacji, których cele są zgodne z realizacją FENG, a z drugiej zapewnić efektywne działanie KM. IZ FENG opracowała kryteria, według których dobierze dodatkowe organizacje do składu KM. Zostanie ona opublikowana na stronie internetowej dedykowanej FENG. Lista kryteriów:

- zgodność przedmiotu działalności z zakresem interwencji funduszy polityki spójności UE na poziomie programu lub priorytetu FENG,
- kilkuletnie doświadczenie w reprezentowaniu grup, do których kierowane jest wsparcie FENG: przedsiębiorców, ośrodków innowacji,
- doświadczenie w realizacji projektów lub działalności w obszarze dotyczącym realizacji programów współfinansowanych środkami UE lub w przynajmniej jednej z dziedzin będących przedmiotem interwencji FENG, np. wspierania prowadzenia prac B+R, innowacyjności, EZŁ, cyfrowej transformacji,
- reprezentatywność danego podmiotu,
- aktywna działalność rozumiana jako realizacja projektów własnych lub organizacja wydarzeń (np. webinaria, fora, kongresy, konferencje, szkolenia, warsztaty, konkursy etc.) lub wydawanie własnych publikacji lub prowadzenie innej działalności statutowej/ ustawowej.

i. regulamin komitetu monitorującego

Mając na uwadze art. 11 rozporządzenia w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa, przy formułowaniu regulaminu KM zostaną uwzględnione:

- prawo głosu członków KM;
- czas na zawiadomienie o posiedzeniach i udostępnianie dokumentów, nie krótszy niż 10 dni roboczych;
- ustalenia dotyczące publikacji i dostępności dokumentów będących przedmiotem obrad KM;
- procedurę przyjęcia, publikacji i udostępnienia protokołów z posiedzeń;
- rozwiązania dotyczące ustanawiania i działań grup roboczych;
- przepisy dotyczące konfliktu interesów;

- przepisy dot. możliwości udziału członków KM w szkoleniach horyzontalnych organizowanych za pośrednictwem IZ FENG oraz wnioskowania o realizację ekspertyz na potrzeby KM i jego grup roboczych;
- warunki, zasady i rozwiązania w zakresie przepisów dotyczących refundacji, możliwości budowania potencjału partnerów i korzystania z PT FENG.

Szczegółowy zakres regulaminu KM określają Wytoczne dotyczące komitetów monitorujących na lata 2021-2027 w Podrozdziale 8.2. „Regulamin KM”.

ii. udział partnerów w działaniach komitetu monitorującego

Partnerzy będą brali udział w działaniach KM określonych w art. 40 rozporządzenia ogólnego. Do zadań KM będzie należała analiza:

- postępów we wdrażaniu programu oraz osiąganiu celów pośrednich i celów końcowych;
- wszelkich kwestii mających wpływ na wykonanie programu i środków podjętych w celu zaradzenia tym kwestiom;
- wkładu programu w sprostanie powiązanych z wdrażaniem programu wyzwaniom wskazanym w stosownych zaleceniach dla Polski¹⁵;
- elementów oceny ex-ante oraz dokumentu strategicznego w zakresie instrumentów finansowych;
- postępu dokonanego w przeprowadzaniu ewaluacji, syntez, ich wyników i wszelkich działaniach następczych podjętych na ich podstawie;
- realizacji działań w zakresie komunikacji i widoczności;
- postępów we wdrażaniu operacji o znaczeniu strategicznym;
- spełnienia warunków podstawowych i ich stosowanie przez cały okres programowania;
- postępów w budowaniu zdolności administracyjnych instytucji publicznych, partnerów i beneficjentów (w stosownych przypadkach);
- informacji dotyczących realizacji wkładu programu na rzecz Programu InvestEU lub przesuniętych zasobów (w stosownych przypadkach).

KM będzie zatwierdzał:

¹⁵ Zalecenia dla Polski są wskazywane corocznie przez KE w dokumencie o nazwie „Country Specific Recommendations” (Zalecenia dla poszczególnych krajów UE). Szczegółowe informacje dostępne są pod adresem: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/european-semester-timeline/spring-package_pl

- metodykę i kryteria stosowane przy wyborze operacji w trybie konkurencyjnym lub niekonkurencyjnym, w tym wszelkie ich zmiany;
- końcowe sprawozdanie z wykonania programu;
- plan ewaluacji i wszelkie zmiany w tym planie;
- strategię komunikacji i jej zmiany;
- regulamin KM i jego zmiany;
- protokoły z posiedzeń KM;
- wszelkie propozycje IZ FENG dotyczące zmiany programu, w tym w zakresie przesunięć zgodnie z art. 24 ust. 5 i art. 26 rozporządzenia ogólnego,
- informacje o zgłoszeniach dotyczących niezgodności projektów (operacji) lub działań z Konwencją ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (KPON) oraz Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej (KPP).

Oprócz ww. dokumentów IZ FENG będzie konsultowała w ramach KM wytyczne specyficzne dla programu FENG.

Dokumenty będące przedmiotem konsultacji będą udostępniane online w Bazie Wiedzy lub w innym narzędziu tego typu opracowanym w Ministerstwie. Dokumenty konsultowane po raz pierwszy będą udostępniane online członkom KM w czasie nie krótszym niż 10 dni roboczych przed posiedzeniem KM lub w terminie określonym w regulaminie KM dla trybu obiegowego. Dokumenty będą skrótkowo opisane.

Dokumenty dotyczące metodyki i kryteriów stosowanych przy wyborze operacji w sposób konkurencyjny lub niekonkurencyjny będą uprzednio prezentowane i omawiane podczas spotkań Grupy roboczej ds. wdrażania FENG (grupy robocze opisano szerzej w lit. e). Po konsultacjach z członkami Grupy roboczej ds. wdrażania FENG dokumenty te będą udostępniane online członkom KM oraz prezentowane podczas posiedzeń KM lub głosowane w trybie obiegowym (z odpowiednio długim terminem na zgłaszanie pisemnych zastrzeżeń do otrzymanego projektu uchwały). W przypadku wprowadzenia zmian w dokumentach będą one udostępniane online członkom KM do opinii w ww. terminach, a także szczegółowo opisane.

Zmiany w programie FENG będą udostępniane online członkom KM oraz prezentowane podczas posiedzeń KM lub głosowane w trybie obiegowym. IZ FENG będzie przekazywać członkom KM zmiany w treści programu do wiadomości po zakończonych negocjacjach z KE.

Dodatkowo, IZ FENG będzie przedstawiać KM na posiedzeniach lub przysyłać pocztą elektroniczną, informacje o postępach we wdrażaniu FENG co najmniej co kwartał, o ile w danym okresie nie będzie posiedzenia KM.

KM będzie mógł wydawać zalecenia dla IZ FENG, w tym w odniesieniu do środków mających na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów.

c) budowanie potencjału partnerów w Komitecie Monitorującym

Zgodnie z rozdziałem 6 ust. 3 Wytycznych dotyczących realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027 wsparcie potencjału partnerów ma na celu zapewnienie efektywnego angażowania tych podmiotów w proces przygotowania, wdrażania i ewaluacji programów. W ramach FENG partnerzy będą mogli skorzystać z finansowania na zasadzie refundacji ze środków PT programu.

Zgodnie z rozdziałem 6 ust. 4 ww. Wytycznych udzielenie przez IZ wsparcia na budowanie potencjału partnerów poprzedza analiza konieczności skorzystania przez nich ze środków PT w ramach FENG. W celu dokonania takiej analizy IZ będzie w ścisłej współpracy z partnerami, w sposób cykliczny, przeprowadzać badanie potrzeb partnerów w tym zakresie. Pierwsza diagnoza potrzeb partnerów zostanie przeprowadzona nie później niż po pierwszym posiedzeniu KM.

Wyniki analizy zostaną przedstawione na spotkaniu KM. W uzasadnionych przypadkach IZ może odstąpić od przedstawiania analizy KM. W takim przypadku informuje członków KM o sposobie komunikacji odnośnie korzystania ze wsparcia na rzecz wzmocnienia zdolności instytucjonalnych partnerów.

i. finansowanie udziału partnerów w pracach komitetu monitorującego

W zakresie wsparcia z PT partnerów IZ FENG będzie finansować na zasadzie refundacji następujące koszty:

- przejazd na posiedzenie KM lub grupy roboczej środkami transportu publicznego (z możliwością dopuszczenia refundacji kosztów przejazdu innymi środkami transportu);
- zakwaterowanie dla członków lub ich zastępców, zamieszkałych poza miejscem posiedzenia KM lub grupy roboczej;
- szkolenia indywidualne;
- ekspertyzy na zlecenie organizacji/ instytucji zaproszonej do pracy w KM, ekspertyzy będą udostępniane wszystkim członkom KM;
- szkolenia dla podmiotów zrzeszonych w organizacji/ instytucji zaproszonej do pracy w KM.

Oprócz opracowania szczegółowych zasad finansowania, IZ FENG będzie cyklicznie (2 razy do roku) informować partnerów o możliwości korzystania z ww. refundacji kosztów.

ii. dofinansowanie partnerów w zakresie świadczenia wsparcia dla swoich członków

Mając na uwadze rekomendacje wskazane w badaniu „Ewaluacja realizacji zasady partnerstwa” dotyczące poszerzenia finansowania działań partnerów, niniejsza część dokumentu koncentruje się na wsparciu działalności partnerów określonych w art. 8 ust. 1 lit. b), c) i d) rozporządzenia ogólnego.

Jako dodatkowe finansowanie dla ww. grup partnerów IZ FENG zamierza przeznaczyć pulę środków z PT FENG na następujące działania:

- budowę zaplecza eksperckiego dotyczącego wdrażania FENG, w tym: opiniowanie materiałów związanych z pracami KM i uzgadnianie stanowisk z reprezentowanym środowiskiem;
- podnoszenie kompetencji kadry partnera, w tym: finansowanie szkoleń w celu podniesienia kompetencji i przygotowanie partnera do świadczenia usług w obszarze środowiskowym oraz cyfrowym dla swoich członków.

IZ FENG wskaże limity kosztów ww. działań dla pojedynczej organizacji i skonsultuje je z przedstawicielami organizacji.

iii. inne finansowanie działalności partnerów

Mając na względzie możliwości partnerów, w tym: znajomość środowiska zrzeszonych podmiotów – ich problemów i potrzeb rozwojowych oraz form dotarcia do węższych grup, partnerzy wskazani w art. 8 ust. 1 pkt b), c) i d) rozporządzenia ogólnego będą mogli otrzymać wsparcie na:

- promocję wybranych obszarów wsparcia FENG w konkretnej, określonej grupie odbiorców ostatecznych (m.in.: koszty wynajmu sali, obsługi technicznej, druku materiałów promocyjnych);
- działania informacyjne na temat korzyści płynących z obszarów wspieranych w FENG (innowacyjności, internacjonalizacji, zazielenienia oraz cyfryzacji przedsiębiorstw), m.in. informowanie członków oraz potencjalnych członków o możliwościach i warunkach aplikowania o wsparcie, poszukiwanie partnerów (przygotowanie niezbędnych strategii, podsumowań, analiz);
- finansowanie wizytacji oraz przeprowadzenia kontroli na miejscu projektów realizowanych w ramach programu FENG w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia nieprawidłowości dotyczących realizacji zasad horyzontalnych wskazanych w art. 9 rozporządzenia ogólnego (koszty dojazdu, zakwaterowania członka lub zastępcy). Z przeprowadzonej kontroli członek/zastępca sporządzi sprawozdanie wg. wzoru określonego

w regulaminie KM FENG oraz przedstawi wyniki kontroli na posiedzeniu KM FENG.

d) inne działania na rzecz partnerów w ramach komitetu monitorującego

IZ FENG będzie organizowała szkolenia tematyczne związane z programem FENG dla wszystkich zainteresowanych członków KM, w tym partnerów. Działalność szkoleniowa będzie zintensyfikowana szczególnie na początkowym etapie wdrażania programu.

Kontynuowana będzie dobra praktyka rozpoczęta w perspektywie 2014-2020 organizowania wizyt studyjnych projektów realizowanych w ramach FENG dla członków KM, w tym dla partnerów.

e) grupy robocze przy Komitecie Monitorującym

Przy KM zostaną utworzone następujące grupy robocze:

- Grupa robocza ds. wdrażania FENG,
- Grupa robocza ds. środowiskowych w FENG,
- Grupa robocza ds. ewaluacji FENG.

W skład ww. grup będą mogły wejść wszystkie zainteresowane osoby ze składu KM, w tym partnerzy oraz zaproszone przed przewodniczącego podmioty. IZ FENG dopuszcza możliwość utworzenia innych grup roboczych, jeśli zaistnieje taka potrzeba w trakcie realizacji programu. Grupom będzie mógł przewodniczyć, reprezentujący partnerów członek/ zastępca uczestniczący w pracach KM.

Jak pokazał przykład perspektywy 2014-2020, grupy robocze stanowią mniej formalną platformę dyskusji, wymiany zdań, uzgadniania stanowisk i dopracowywania materiałów, które potem są przedstawiane podczas obrad KM. Grupa robocza działająca przy KM POIR koncentrowała swoje prace na wypracowaniu kryteriów wyboru projektów prezentowanych potem na posiedzeniu KM. Przewiduje się, że Grupa robocza ds. wdrażania FENG będzie pełniła podobną funkcję. Szczegółowo opisane informacje będą udostępniane online członkom Grupy oraz omawiane podczas spotkań Grupy przed ich zaprezentowaniem na posiedzeniu KM.

IZ FENG przewiduje, że Grupa robocza ds. środowiskowych w FENG pomoże wypracować rozwiązania przyczyniające się do transformacji polskich przedsiębiorstw w kierunku celów EZŁ i neutralności klimatycznej. Grupa będzie prowadziła prace w obszarze tematycznym dot. m.in. zrównoważonego rozwoju, gospodarki o obiegu zamkniętym, ekoprojektowania, efektywności energetycznej, ocen, audytów i certyfikatów środowiskowych i innych kwestii ujętych w programie

FENG. Umożliwi ona swobodną wymianę myśli i poglądów, a także wiedzy i doświadczeń pomiędzy członkami grupy na temat szeroko rozumianych kwestii środowiskowych i klimatycznych oraz będzie prowadziła działania edukacyjne i promujące ekologiczne rozwiązania (w tym rozwiązania stosowane już w przedsiębiorstwach również w innych krajach). Członkowie grupy będą mieli możliwość zgłaszania własnych propozycji rozwiązań, które następnie będą mogły zostać wprowadzone do programu, tj. zielone kryteria wyboru projektów oraz metodologie ich szacowania, propozycje dotyczące oceny projektów, zielone wskaźniki, propozycje dotyczące nowych ekologicznych instrumentów możliwych do uwzględnienia w programie oraz innych zagadnień, które zostaną zidentyfikowane w trakcie wdrażania FENG.

Grupa robocza ds. ewaluacji została opisana szerzej w pkt. 3.

Z prac grup roboczych będą sporządzane protokoły, które będą publikowane (analogicznie jak protokoły z posiedzeń KM) na stronie internetowej poświęconej programowi FENG. Publikowane będą również efekty prac grup (wypracowane wnioski, opinie, postulaty).

Szczegółowe zakresy zadań oraz tryby pracy zostaną określone w regulaminie pracy przygotowanym dla każdej grupy.

3. Zaangażowanie partnerów w proces ewaluacji FENG

Na etapie ewaluacji tj. prowadzenia badań dotyczących wdrażania FENG i jego efektów, partnerzy będą mogli, w ramach zadań KM, analizować postęp w przeprowadzaniu ewaluacji FENG i działań podjętych w związku z ustaleniami z przeprowadzonych badań, a także analizować/ opiniować i zatwierdzać Plan ewaluacji FENG oraz jego zmiany.

Przy KM zostanie powołana Grupa robocza ds. ewaluacji FENG. Jej głównym zadaniem będzie:

- konsultowanie i monitorowanie realizacji Planu ewaluacji FENG;
- identyfikacja tematów ewaluacji;
- konsultowanie pytań i zakresów badawczych;
- konsultowanie projektów raportów metodologicznych i raportów końcowych z badań;
- opiniowanie wniosków i rekomendacji wypracowanych w ramach badań ewaluacyjnych, a także sposobów ich wdrożenia.

IZ FENG będzie co najmniej co kwartał przedstawiać KM informacje o postępach we wdrażaniu FENG, o ile w danym okresie nie będzie posiedzenia KM. Zakres danych w tej informacji zostanie przygotowany z uwzględnieniem potrzeb KM i może być określony przez członków Grupy roboczej ds. ewaluacji FENG z zastrzeżeniem, że musi zawierać dane dostępne w systemie informatycznym CST2021.

4. Monitoring i ocena realizacji zasady partnerstwa

Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027 realizacja zasady partnerstwa podlega systematycznemu monitoringowi i ocenie przez Podkomitet ds. rozwoju partnerstwa funkcjonujący przy Komitecie ds. UP. Podkomitet pełni wobec podmiotów, realizujących zasadę partnerstwa, funkcję doradczą. IZ może zwracać się do podkomitetu z wnioskiem o konsultacje, a podkomitet może wydawać IZ rekomendacje.

Monitoring realizacji zasady partnerstwa na poziomie programu jest prowadzony przez IZ, która angażuje w proces monitoringu właściwych partnerów, zgodnie z zakresem ich działania i kompetencjami.

Ocena realizacji zasady partnerstwa na poziomie programu jest prowadzona przez IZ raz na rok w porozumieniu i we współpracy z partnerami wchodzącymi w skład KM. Informacje w zakresie wniosków z oceny są przedstawiane KM przez IZ danym programem. KM analizuje te informacje i może przedstawić IZ rekomendacje w zakresie realizacji zasady partnerstwa.

WYKAZ SKRÓTÓW

CP1 – cel polityki 1

CST – centralny system teleinformatyczny

EFSI – Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne

EZŁ – Europejski Zielony Ład

FENG – program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027

IP – Instytucja Pośrednicząca

IZ FENG – Instytucja Zarządzająca programem FENG

KE – Komisja Europejska

KM – komitet monitorujący

MSP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

POIR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

PreKM – prekomitet monitorujący

PT – pomoc techniczna

RDPP – Rada Działalności Pożytku Publicznego

UE – Unia Europejska

UP – Umowa Partnerstwa

KLUCZOWE DOKUMENTY

- **Europejski kodeks postępowania w zakresie partnerstwa**
- **rozporządzenie w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa** - rozporządzenie delegowane Komisji (UE) NR 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych
- **rozporządzenie ogólne** - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej
- **Umowa Partnerstwa** dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce
- **ustawa wdrożeniowa** - ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027
- Wytyczne dotyczące komitetów monitorujących na lata 2021-2027
- Wytyczne dotyczące realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027.